A°. 1848. N°. 182.

ARNHEMSCHE COURANT.

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.)

ZATURDAG 2 SEPTEMBER.

(De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Konstantinopel, *5 aug.* De heer *Titaw* heeft aan de Porte eene nota overhandigd, in welke onbewimpeld verklaard wordt, dat de Russische troepen Moldavië zullen blijven bezetten, zoo lang als dit der Porte aangenaam en der zaken bevorderlijk zal wezen. De Pruisische regering daarentegen heeft het voornemen te kennen gegeven, om zich ten opzigte der Donau-Vorstendommen tot eene opmerkende rol te beperken.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *29 aug.* Bij de Rijksvergadering zijn heden de debatten begonnen over de 14de paragraaf der grondregten, houdende, dat het vrij staat nieuwe godsdienstige genootschappen op te rigten, en dat zoodanige geloofsbelijdenis geene erkenning van de zijde van den Staat behoeft.

Berlijn, *28 aug.* In de afgeloopene week heeft het centraal Rijksbestuur aan Pruisen gevraagd, 310,000 man te zijner beschikking te stellen, om er waarschijnlijk een gedeelte van naar Bohemen en een ander gedeelte naar de grenzen van Italië te zenden. De Pruisische regering moet daarop geantwoord hebben, dat zij niet alleen 310,000, maar 500,000 man in het veld kon brengen, maar dat zij evenwel de aangevraagde manschappen niet zonder voorafgaande bepalingen ter beschikking van het Rijksbestuur kon stellen. Overigens is Pruisen de eenigste van al de staten van Duitschland, welke laatstelijk 1 millioen thaler naar Frankfort gezonden heeft, ten einde eenigermate in de dringende behoefte van geld te voorzien.

Berlijn, *29 aug.* De wapenstilstand met Denemarken is gesloten. Gisteren is generaal *von Below* met het daarover handelend verdrag alhier aangekomen; heden morgen zijn de president-minister en de minister van Buitenlandsche Zaken naar Potsdam vertrokken om het aan de goedkeuring des Konings te onderwerpen; met eene stoomboot zal het alsdan uit Stettin verder gebragt worden om de blokkering der kusten zoo spoedig mogelijk te doen ophouden. Aan de beurs was het volgende officiëele berigt medegedeeld: »Hiermede wordt bekend gemaakt, dat men er in geslaagd is een wapenstilstand van *zeven* maanden met Denemarken te sluiten; het is waarschijnlijk dat Z. M. de Koning het gesloten verdrag zal goedkeuren. Diensvolgens kan men niet alleen de teruggave der aangehoudene schepen, maar ook de heropening van een vrij verkeer verwachten."

ENGELAND.

Londen, *30 aug.* Uit Alexandrië verneemt men van 18 augustus, dat de cholera daar schrikkelijke verwoestingen aanrigt. Er wordt geen handel gedreven en de meeste Europeanen sluiten zich in hunne huizen op, om zoo den geesel te ontgaan. Het aantal sterfgevallen vermindert thans; het heeft tot 310 op éénen dag bedragen, nu is het gemiddelde getal 100; op den 18den augustus bedroeg het 75. Te Caïro neemt de cholera wederom toe, na eenigen tijd aan het afnemen geweest te zijn; dagelijks telt men gemiddeld 250 sterfgevallen. Slechts weinige der aangetasten herstellen. De Europeanen lijden betrekkelijk weinig van de ziekte; de groote sterfte onder de inboorlingen wordt toegeschreven aan hunne onzindelijke levenswijze en de ongeregeldheden, waaraan zij zich in den tegenwoordigen Ramazan (vasten) overgeven; over dag onthouden zij zich van alle voedsel, terwijl zij de nachten in brasserijen doorbrengen. Er is ook sprake van, dat de pest te Caïro zou zijn uitgebroken, doch dit is niet zeker, te meer daar zij doorgaans in den winter komt; men houdt het echter voor waarschijnlijk, dat de pest de cholera zal volgen. Deze laatste ziekte is ook in verscheidene plaatsen van Syrië uitgebroken, en de steden Aleppo en Damaskus zijn er zwaar door geteisterd.

BELGIE.

Brussel, *30 aug.* De heer *Louis Blanc* is jl. maandag avond ten 6 ure van Gend naar Ostende vertrokken, voorzien van een, aan hem door de Belgische regering afgeleverd, vrijgeleide. Op het oogenblik dat hij de gevangenis te Gend verliet, trad een man uit het te hoop geloopen volk voorwaarts en sprak hem aan, waarop de heer *Louis Blanc* hem vriendschappelijk de hand reikte. Om hem te onttrekken aan de lastige nieuwsgierigheid der menigte, nam zijn rijtuig, waarin zich mede een divisie-chef van het ministerie van binnenlandsche zaken bevond, een' geheel anderen weg dan dien, welke naar den spoorweg loopt; zijn rijtuig werd gevolgd door een ander, waarin zich de directeur van den spoorweg bevond. Langs een' zijweg kwamen beide rijtuigen aan het station. Dewijl de eerstvolgende trein echter eerst over een half uur vertrok, werd de heer *Louis Blanc* naar het dorp Tronchiennes gebragt, waar de spoortreinen halt houden.

Tijdens zijn verblijf in de gevangenis te Gend, heeft hij onophoudelijk bezoeken ontvangen, als van den gouverneur, den burgemeester, verscheiden hoofd-officieren, advocaten enz.

Zoodra de heer *Louis Blanc* te Ostende aangekomen en in het *Hôtel Royal* afgestapt was, werd zulks in de stad bekend. Terstond vormden zich zamenscholingen voor het hôtel, die den geheelen avond duurden; maar vooral gisteren in den vroegen morgen had zich eene aanzienlijke volksmenigte verzameld op den weg van het hôtel naar de kade; slechts met moeite kon de heer *Louis Blanc* zich eenen doortogt banen, om de stoomboot *Ville de Bruges*, die ten 9 ure naar Dover vertrok, te bereiken. Hij had geene bagage bij zich en in plaats van papieren, niets dan zijne kaart als lid der Nationale Vergadering. Zijne houding toonde geene verslagenheid. In plaats van de groote sommen, die hij volgens eenige bladen bij zich zou hebben, bezat hij slechts een paar bankbiljetten ieder van 1000 franken en eene kleine som in goud, hetwelk overeenstemt met de berigten, volgens welke zijne vrienden te Parijs hem eene som van 3000 franken zouden hebben ter hand gesteld, om te kunnen vlugten.

FRANKRIJK.

Parijs, *29 aug.* De regering heeft beslist, dat het vonnis der burgers *Caussidière* en *L. Blanc* bij verstek zal plaats hebben. Men is reeds bezig met al de formaliteiten om hiertoe te geraken.

— Men zegt, dat men het thans bij de regering eens is over het vervoeren van de opstandelingen naar Algerië, en dat een wets-ontwerp in dien geest binnen drie dagen aan de Nationale Vergadering zal aangeboden worden door den generaal *Cavaignac*.

— Men begint ongerust te worden, of de bemiddeling van Frankrijk en Engeland in de Italiaansche quaestie wel zal aangenomen worden door Oostenrijk, zoo als men zich tot dusver gevleid heeft. Vele gewoonlijk goed onderrigte personen betwijfelen het zelfs sterk, niet alleen of Oostenrijk de bemiddeling op de voorgeslagen gronden, maar zelfs of het wel in het geheel eene bemiddeling zal aannemen. Van eene geloofwaardige zijde wordt het belangrijke berigt gemeld, dat de Fransche regering, ongeduldig over het stilzwijgen, dat Oostenrijk ten opzigte van een te geven antwoord op de aangebodene bemiddeling nog steeds bewaart, besloten heeft een einde aan deze onzekerheid te maken, en dat men eergisteren in eene raadsvergadering een besluit in dien geest genomen heeft. Na den afloop van deze raadsvergadering moet een koerier naar Weenen gezonden zijn, met last om aan het Oostenrijksche kabinet mede te deelen, dat, indien het niet binnen een tijdsverloop (en wel een kort) de bemiddeling van Frankijk aannam, het leger der Alpen de grenzen zoude overtrekken en het Piemontesche leger ondersteunen, om de vijandelijkheden na het eindigen van den wapenstilstand te hervatten.

De *Presse*, deze tijding mededeelende, voegt er bij, dat om nog meer kracht bij te zetten aan dit besluit, er in diezelfde raadsvergadering bepaald is, dat er een observatiekorps aan den Rijn zal zamengetrokken worden.

Van een anderen kant schijnt men echter nog niet geheel te moeten wanhopen aan een vreedzamen afloop dezer gewigtige quaestie. Voor het overigens zonderlinge verwijl van Oostenrijk om bepaaldelijk op het aanbod tot bemiddeling te antwoorden, geeft men namelijk als reden op, de afwezigheid van den heer *v. Wessenberg*, minister van Buitenlandsche Zaken, van Weenen, terwijl ook de officiëele erkenning van de Fransche republiek door Oostenrijk, die onlangs plaats gehad heeft, een gunstiger wending aan de onderhandelingen kan geven.

— Thans bevinden zich bijna 25,000 kamers alhier te huur, voornamelijk die, waarvan de huurprijs van 1500 tot 2600 fr. in het jaar loopt. Op den boulevard Beaumarchais staan 35 nieuwe huizen, welke door geen 35 personen bewoond worden. Een huis in de straat Beaune, dat 3000 franken per jaar opbragt, werd dezer dagen publiek verkocht en kon voor 35,000 franken geen kooper vinden.

— Heden is het gewijzigd ontwerp onzer nieuwe constitutie in de Nationale Vergadering voorgelezen. Het was de president, de heer *Marrast*, die het rapport daarover moest uitbrengen, doch daar deze sedert eenigen tijd onpasselijk is en de zittingen niet bijwoont, is het rapport zelf tot morgen uitgesteld. De heer *Worhaye*, een ander lid der commissie, heeft van het omgewerkte concept voorlezing gedaan. De voorname veranderingen, welke het ondergaan heeft, zijn de volgende:

De voorgedragene constitutie bestáat thans uit 12 hoofdstukken in plaats van 10, en uit 120 artikelen in plaats van 139. De verklaring der regten is geheel anders geworden dan in het oorspronkelijke plan. Men merkt er deze bijvoeging in op, welke bijzonder op de jongste onderhandelingen omtrent Italië schijnt te zien: »De republiek eerbiedigt de vreemde nationaliteiten en bezigt hare krachten nimmer tegen dezelve." De vrijheid van arbeid en de beroepsopvoeding worden thans in deze verklaring niet meer gewaarborgd. Deze weglating was een der twee groote punten, waarvoor de heer *Thiers* pleitte, en welke hij ook verkregen heeft; het andere, twee Kamers in plaats van eene, is nog onbeslist.

Eene wet zal moeten bepalen, in welke gevallen voortaan eene plaats in staat van beleg gesteld zal mogen worden. Eene andere bepaling verbiedt iemand aan zijnen natuurlijken regter te onttrekken. De censuur blijft voor altijd afgeschaft. Een nieuw artikel 41 stelt thans vast, dat niemand tot president der republiek verkozen zal mogen worden, wanneer hij zijne hoedanigheid van Franschman verloren heeft; de benoemde president zal ook niet anders dan onder bij eene wet gegeven verlof den Franschen grond mogen verlaten. Evenzeer zal er eene wet vereischt worden om kracht te geven aan amnestie.

Art. 77, dat aan de municipale garde het regt toekende, om maires en hunne adjuncten uit hunnen boezem te kiezen, is ingetrokken, en ook de vrederegters zullen door het Uitvoerend Bewind benoemd worden. — De leden van het hof van rekeningen worden voor al hun leven aangesteld. — De vergadering, die in der tijd de constitutie herzien moet, zal voor drie in plaats van voor twee maanden benoemd worden. — Eindelijk wordt bij een der laatste artikelen van het ontwerp, aan de Vergadering opgedragen, ook de organieke wetten te stemmen, iets dat de thans gekozene vertegenwoordiging nog lang kan doen voortduren.

— In den nacht van gisteren is weder, nogmaals onder de grootste voorzorgen, een transport van 422 verwezenen naar Havre gezonden. Een der krijgsraden, de tweede, heeft ll. zaturdag ook weder een der hoofden van den opstand, zekeren *Raccary*, tot altoosdurenden dwangarbeid veroordeeld. Toen hem zijn vonnis voorgelezen werd, geraakte hij in geweldige woede. »Hoe," riep hij, »ik, een republikein! Durft men mij tot een' galeiboef maken! Maar het is wèl," en daarbij hief hij dreigend de oogen naar den gouvernements-commissaris op, »de toekomst behoort mij. Leve de democratische en sociale republiek!" Deze uitroep kan toonen, welke denkbeelden en stemming de meesten der veroordeelden, zoo zij immer weder op vrije voeten geraken, zullen terugbrengen.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *30 aug.* Men verneemt dat een der daders van de op den huize Beekestein onder Vel-

zen, in den nacht van 5 op 6 dezer gepleegde misdaden, zich in zijnen kerker door middel van ophanging van het leven heeft beroofd.

— In de vorige week hebben Gedeputeerde Staten van Drenthe beraadslaagd over de voorstellen van jhr. mr. *A. W. van Holthe tot Echten* te Assen, betrekkelijk eene opterigten maatschappij ter overneming, verbetering en verlenging der Hoogeveensche vaart tot in de Noord- en Zuidbarger veenen, met een zijtak naar Koevorden, en een leidings-kanaal uitgaande van boven het Noorderschut langs Drijber en Wijster tot in de Beilervaart. De kosten dier werken, benevens één jaar rente van het maatschappelijk kapitaal, zijn begroot op *ƒ* 500,000; terwijl het voornemen bestaat, gezegd verlengd kanaal, hetzij voor rekening dier maatschappij, hetzij voor rekening van andere personen, tot in de Eems door te trekken.

Gedeputeerde Staten hebben besloten aan de buitengewoon zamen te roepen Provinciale Staten voor te stellen, om de door jhr. mr. *A. W. van Holthe tot Echten* op te rigten maatschappij, als zij zal tot stand gekomen zijn, te ondersteunen door een jaarlijks provinciaal subsidie van *ƒ* 6000 gedurende tien jaren, en door deelneming ten bedrage van *ƒ* 50.000.

(*D. C.*)

Amsterdam, 31 aug. Het *Journal du Limbourg* meldt, dat thans in het Hertogdom eene diepe rust heerscht. De ingezetenen begrijpen, dat tweespalt en botsingen niet dan schadelijk voor eigen welzijn werken. Ook is men voornemens de mobiele kolonne met den 1sten September e. k. naar Maastricht terug te doen keeren, daar er volstrekt geene noodzakelijkheid bestaat om haar in de gemeenten te handhaven. Het battaillon van het 6de regement zal nog te Sittard blijven, uit hoofde van den afstand zijner garnizoensplaats Overigens is het een voordeel voor eene stad troepen te hebben, waarmede de ingezetenen in goede verstandhouding leven. Het geld dat de troepen in de stad uitgeven is voor de bevolking een klaarblijkelijk profijt.

's Gravenhage, 30 aug. Nadat de ministers gisteren middag ten 2 ure eene vergadering hebben gehouden, welke tot laat in den namiddag heeft geduurd, zijn HH. Exc. ten 8 ure weder bijeengekomen; welke zitting tot ongeveer 12 ure heeft aangehouden.

— Men leest in de *Staats-Courant*:

»Onderscheidene dagbladen hebben het gevoelen geuit, dat in de 12 wetten tot herziening der grondwet, onlangs door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen, een verzuim wordt aangetroffen, daarin bestaande dat de tijd, binnen welken die wetten aan de Staten der provinciën moeten worden toegezonden, ten einde deze aan de gewone leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal een gelijk getal buitengewone leden toevoegen, in diezelfde wetten niet is ingevuld; — dat de Eerste Kamer der Staten-Generaal door dat verzuim van een stellig grondwettig voorschrift verhinderd wordt die wetten aan te nemen; — en dat dit verzuim ten spoedigste moet worden hersteld door een voorstel van wet aan de Tweede Kamer te doen, waarbij de regering alnog wordt gemagtigd eene bepaalde dagteekening in de voorzegde wetten in te vullen.

»Indien hier werkelijk verzuim bestond, en dat verzuim op geen andere, dan de zoo even vermelde, wijze kon worden hersteld, dan nog zou de Eerste Kamer der Staten-Generaal daarom alleen, even weinig als de Tweede, behoeven te worden weêrhouden om die wets-ontwerpen aan te nemen.

»Daardoor toch keurt zij alleen goed de beginselen en bepalingen die haar zijn voorgedragen: en met deze heeft die tijdsbepaling niets gemeen. Deze tijdsbepaling heeft alleen betrekking tot het gevolg aan die wetten te geven, en komt daarom dan ook aan het einde van elk dezer ontwerpen voor, onmiddellijk voor het gewone slot, houdende last tot afkondiging.

»Is nu dat voorschrift betreffende het gevolg, aan deze wetten te geven, onvolledig, dan zullen de wetten zelve daardoor in waarde niets verliezen, maar alleen de uitvoerende magt verlegen kunnen zijn, bij het gevolg geven aan deze wetten, die de verklaring der noodzakelijkheid tot grondwets-verandering vaststellen.

»En zoo al die verlegenheid op geene andere dan de straks aangeduide wijze kon worden opgeheven, dan nog behoeft het aanwenden van dat middel geenszins aan de beraadslaging en beslissing der Eerste Kamer vooraf te gaan: maar kan even goed, ja zelfs beter worden uitgesteld tot dat deze wetten, verklarende de voormelde noodzakelijkheid, door alle drie de deelen der wetgevende magt zullen zijn vastgesteld.

»Maar er is hier geen verzuim.

»Art. 228 der grondwet zegt: *Deze wet wordt aan de Staten der provinciën gezonden, welke binnen den tijd, daartoe telkens bij de wet bepaald, aan gewone leden — een gelijk getal buitengewone toevoegen.*

»De grondwet vordert alzoo eene bepaling *van tijd, binnen* welken — niet van eenen *dag*, op welken — die toevoeging moet plaats vinden.

»Ten slotte van elk der twaalf wets-ontwerpen leest men: *Deze wet zal worden toegezonden aan de Staten — welke vóór den . . . . . . 1848 aan de gewone leden* enz.

»Hier treft men eene voldoende *tijdsbepaling* aan, vermits daardoor wordt te kennen gegeven, dat die toevoeging vóór het einde van 1848 moet plaats vinden.

»Voor het openlaten van den juisten dag was reden, eensdeels omdat de vermelding van dien dag door de grondwet niet wordt gevorderd: anderdeels omdat het nu nog onzeker is hoeveel tijds de Eerste Kamer aan het onderzoek dezer wets-ontwerpen zal besteden, en het daarvan zal afhangen, of de dubbele Kamer vóór 16 october 1848 al dan niet zal kunnen worden bijeengeroepen.

»Daarom kan de Eerste zoowel als de Tweede Kamer de invulling van den juisten dag aan de uitvoerende magt overlaten: de wetgever voldoet aan het voorschrift van art. 228 der grondwet, door te bepalen, dat deze toevoeging zal plaats vinden vóór het einde van 1848.

»Er is nog eene andere beschouwing, die alle denkbeeld van verzuim en onaannemelijkheid dezer wetten buitensluit. Zij is deze: dat de wetgever, het uiteinde van den termijn vastgesteld hebbende, bevoegd is, de keuze van den dag, binnen dien termijn aanbrekende, naar omstandigheden over te laten aan de uitvoerende magt, die belast is met het gevolg daaraan te geven, — en dit juist hier heeft plaats ge onden.

»Eindelijk verdient ook dit niet voorbij te worden gezien, dat de wetgever, bepalende: *welke Staten vóór den . . . . 1848 zullen toevoegen*, daardoor met de daad *elken dag* aanwijst, die tusschen het uitvaardigen of afkondigen van die wet en den laatsten dag van 1848 zal aanlichten, — als gewoon gevolg van iedere beschikking in blanco."

Arnhem, 1 sept. Het volgende stuk stond reeds lang gezet, doch kon wegens plaatsgebrek niet eerder worden opgenomen.

Redevoering van den heer Anemaet *over de ontwerpen tot grondwets-herziening, uitgesproken in de zitting van 16 augustus 1848.*

»Edel Mogende Heeren!

»Het is bekend hoe ik, van den aanvang af dat ik de eer had zitting te hebben in uwe vergadering, ijverde om eene grondwets-herziening in ruimen zin, te erlangen. Ik achtte die een duren pligt, om dat de arbeid van 1840 mij voorkwam geene andere dan bittere vruchten te dragen, en omdat die arbeid in strijd was met de billijke verwachtingen der natie evenzeer als met de behoeften des tijds.

»Altijd aandringende op vrijgeviger beginselen en beter grondslagen, rustte de verdenking op mij dat tegenstand aan de regering mij een genoegen was en een vast beginsel bij mij uitmaakte, en het is mij daarom behoefte in deze ure plegtig te verzekeren, ten aanhoore der geheele natie, dat het steeds mijne innige en onwankelbare overtuiging was dat zonder eene betere grondwet-geving, in milden zin uitgelegd en nageleefd, de vastheid van den Troon, de regten van de natie en het waarachtig geluk van het vaderland in dreigend gevaar verkeerden; dáár konde en mogt ik mij niet bekreunen om de ongunst der bewindsmannen; daar konde of mogt ik niet omzien ter bevordering van belangen, die mij dierbaar konden zijn, hoe zwaar het bij mij mogt wegen dat deze door mijnen tegenstand werden gekrenkt en ik aarzelde dan ook geen oogenblik mij aan *acht* onzer ambtgenooten aan te sluiten, die in 1844 aan UEd. Mogenden eene voordragt van grondwets-herziening indienden, welke sedert onder den naam van »het voorstel der negen mannen" bekend is.

»Het lust mij niet thans een scherp verwijt te doen hooren over de ontvangst en over het lot aan dat voorstel te beurt gevallen, al moet ik bekennen dat de stoute houding der toenmalige regering mij even zeer verwonderde als leed deed. Ik schroom echter niet thans te herhalen wat ik meermalen zeide, dat als ik wetten van hoog belang en staatsbegrootingen afstemde, eene voorname reden daarvan doorgaans hierin gelegen was, dat ik aan geene regering mijn vertrouwen kon schenken, die, naar mijn oordeel, de belangen van het gemeene vaderland krenkte, elke hervorming tegenstond, elken beteren wensch onderdrukte, en wat vooral haar ten verwijt strekt, die de meening van andersdenkenden niet eerbiedigde, om de voorstanders eener grondwets-herziening als op een zwart register aan te teekenen.

»Ik wil niet ontveinzen dat het mij meermalen, ja telkens hinderde van mij in de rij der bestrijders te moeten scharen, waarin ik wel eens met weinigen stond, maar ik mogt geene overtuiging opofferen, die ik bij eede bezworen had te zullen opvolgen, — ja, ik wil niet ontkennen, dat ik wel eens aan de grenzen was der moedeloosheid, als elke poging mislukte om het beter doel te bereiken, en ik kan UEd. Mogenden mijne blijdschap niet beschrijven, toen de Koninklijke mond ons eene aanstaande grondwets-herziening, bij den aanvang dezer zitting aankondigde. Ik wil zwijgen van hetgeen er in mijne ziel omging toen de bekende 27 wets-ontwerpen ons werden aangeboden; alleen wil ik opmerken, dat ik nog heden niet begrijp, hoe de regering van dien dag den moed heeft gehad dien arbeid aan deze vergadering in te dienen en onder de oogen te brengen eener reeds zoo dikwerf door haar misleide natie. — Toen, Edel Mogende Heeren! is er een oogenblik geweest dat ik vreesde, dat de algemeene verontwaardiging in hare onstuimigheid niets meer zou ontzien en de grootste rampen over ons dierbaar vaderland zouden worden uitgestort.

»Geen wonder dan ook, dat ik mij met velen in den lande innig verheugde, toen het geëerbiedig hoofd van den Staat dat onheil bezwoer en ter juis ter ure Oranje en het Nederlandsche volk weder vereenigde en in eene ruimere grondwets-herziening eene gelukkiger toekomst aankondigde. Deze belofte ze werd spoedig bezegeld door de keuze van de verdienstelijken man, die als tijdelijk minister va Justitie optrad en wiens moed en belangeloosheid gewigtige diensten hebben bewezen, ja wien ik m verheug aan het verlangen van den Koning en va zeer vele weldenkenden in den lande te hebben zien voldoen, door in den ministerraad te blijven, toen hij zeer onlangs bij een ander deel der wetgevende magt tegenstand ontmoette.

»Toen ook andere mannen van verstandigen voor uitgang, als ministers met het vertrouwen des Konings werden vereerd en de regering van het behoud als geëindigd kon worden beschouwd, gevoelde ik mij gelukkiger dan ooit in mijne parlementaire loopbaan het geval geweest was, en mijne blijdschap vermeerderde, toen aan de bekende staats-commissie de gewigtige taak der grondwets-herziening werd opgedragen.

»Ik moet het intusschen betreuren, dat niet met denzelfden spoed als de staats-commissie werkzaam was, ook de ministerraad heeft kunnen arbeiden en dat nu niet reeds de herziening der grondwet eene afgedane zaak is, waardoor te ruime gelegenheid tot tegenstand is gegeven en men begonnen is op eene volkomenheid aan te dringen die niet te bereiken is.

»Thans geroepen om mijn oordeel uit te spreken over den arbeid, die ons is aangeboden geworden, verwacht ik de vooronderstelling dat ik er eene onbepaalde goedkeuring aan hecht, omdat het niet te ontkennen valt, dat veel is overgenomen wat in ons voo stel van 1844 gevonden werd.

»Ik moet echter al dadelijk opmerken dat elk der negen mannen zijn oordeel over enkele punten had vrij gehouden, — dat toen veel werd voorgesteld wat men vreesde te zullen zien afgekeurd, maar dat ook veel werd teruggehouden wat men bij de toenmalige stemming der Kamer zeker was, dat niet zou worden aangenomen. Wie derhalve nit het indienen van het voorstel van 1844 tot eene onvoorwaardelijke goedkeuring van dat van heden zou willen besluiten, die zou deze omstandigheden zoowel als de sedert veranderde rigting en de gunstiger oogenblikken van den tegenwoordigen tijd moeten voorbijzien.

»Neen, Ed. Mog. Heeren! onbepaald is mijne goedkeuring niet, want ik had gewenscht, dat men nu althans geene *herziene grondwet van 1815*, maar eene nieuwe grondwet zou geleverd hebben en vooral dat met eene vaste hand zou zijn verwijderd geworden, elke instelling, niet geworteld in de begrippen der natie of die van geene volstrekte behoefte in onze staatsinrigting kon gerekend worden.

»Ik had *dit* vooral te eerder en te meerder gehoopt, omdat ook ik van gevoelen ben, dat *er onbetwistbare noodzakelijkheid bestaat om te vereenvoudigen en door vereenvoudiging te bezuinigen*; ja ik schroom niet te bekennen, dat het voor mij moeijelijk is eenen arbeid te bekrachtigen, bij welken niet genoeg is gelet om lasten aan de natie uit te winnen. Ja, Ed. Mog. Heeren! ook na de aanneming der voordragten van grondwets-herziening, zal het cijfer der lasten weinig verminderen, zoo niet de verstandige en onbekrompene uitvoering eener zuinige regering, die weldaad voor ons zal bewaard hebben.

»Er is wel vermeerdering van politieke regten en verbetering in menig opzigt, maar bezuiniging is er naar mijne bescheidene meening niet genoeg, ofschoon ik wel wil toestemmen, dat eene zuiniger schaal, vooral als op dezelve niet te vinden ware, wat ik er gaarne van missen zou, zoo al bij deze Kamer, althans niet bij elken tak van wetgeving zou gewild zijn.

»Konde aan mijne wenschen worden voldaan, dan telde Nederland geene *elf* provinciën maar hoogstens *vier* departementen of welke andere benaming men aan die indeeling dan ook zou geven willen. Hierdoor zou al dadelijk het moeijelijk geschilpunt over de geregtshoven uit den weg zijn geruimd geworden; een geschilpunt dat nu aan lateren tijd is overgelaten, terwijl men het mag betwijfelen of men bij de gewone wetgeving het doel zal bereiken en die bezuinigingen zal verkrijgen welke men op het oog heeft. Ook zou door die vermindering van gewesten veel zijn uitgewonnen geworden aan kosten van provinciaal beheer, waardoor aan de gewestelijke inrigtingen eene geheel andere wending had kunnen gegeven worden en door de daarstelling van provinciale raden een zuiverder administratief bestuur had kunnen verkregen worden. Wat Limburg aangaat, volhard ik nog altijd bij mijne meening in 1840 in deze Kamer geuit; wat later en nu ook onlangs is gebeurd, heeft volkomen gestaafd, dat ik toen niet verkeerd geoordeeld heb, en weinigen zullen er thans gevonden worden die het mij niet toestemmen dat de opname ter dien tijd van Limburg, onder de provinciën hétérogène deelen heeft vereenigd en een afgezonderd hertogdom wenschelijk ware geweest. Veel is er door de regering bij de laatste wijziging verbeterd in het tweede hoofdstuk der grondwet, maar toch ware het mij hoogst welgevallig geweest dat men den *Raad van State* had doen wegvallen, aan welken het mini

[illegible]zelf eene zoo geringe en zoo betrekkelijke waarde schijnt te hechten en die toch eene ton gouds in jaarlijksche belasting van de natie vraagt, zonder tegen die geldswaarde haar nut te kunnen doen opwegen, te meer bij den bestaanden twijfel of die instelling ten onzent wel voegt naast een verantwoordelijk ministerie en eene ontbindbare Kamer. Ja, na al wat door de regering is aangevoerd geworden, geloof ik dat de wegvalling bezuinigen zou zonder te schaden. Het is toch duister welke werkzaamheden die Raad zal verrigten en om alleen voor het geval te bestaan dat de Kroon zonder ministers mogt zijn, dit is, dunkt mij, dat zeldzame geval te duur doen betalen door de natie, te meer, daar gewoonlijk de aftredende ministers aan het bestuur blijven zoolang er geen nieuw ministerie optreedt en de Koning naar goedvinden tot zich kan roepen diegenen met wie Hoogstdezelve daarover zou willen raadplegen, — en daar dit gebeuren kan ook dan als een Raad van State bestaat, zoo kan deze instelling schier overtollig genoemd worden. Eene bepaling bij de grondwet van ministeriëele departementen zou tot een getal van *zes* of *zeven* mijne goedkeuring hebben verworven, hoezeer ik ook nu gegronde hoop heb, dat die bezuiniging aan de natie niet zal onthouden worden.

»Eene *Eerste* Kamer had, dunkt mij, in Nederland, als in 1814, kunnen ontbeerd worden, te meer omdat deze niet deelt in den geest der natie; omdat men moeite heeft het over hare zamenstelling eens te worden en dan nog, na alles te hebben overwogen, eindigen moet met het gevondene als hoogst gebrekkig te erkennen. Wat daarenboven de laatste dagen van dit bolwerk voor den troon hebben geleerd, bewijst het gevaarlijke eener instelling die met luttel stemmen kan vernietigen hetgeen bij groote meerderheid in deze Kamer is besloten en aangenomen geworden; — of blijft het niet altijd gevaarlijk, bij de gunstigste berekening van tegenwoordige leden, aan een getal van 20 leden de volstrekte magt toe te kennen om te verijdelen wat in deze Kamer met een getal van ruim 60 leden kan gewild zijn?

»Ook zoude eene inrigting van provinciale begrootingen, die provinciale opcenten als inkomsten vermeldt, om primitive rijksuitgaven te dekken, moeijelijk mijnen bijval verwerven.

»Wat door de regering in het *negende* hoofdstuk dezer grondwet, handelende over den *waterstaat*, bij een derde artikel is ingelascht, bewijst mijns bedunkens, dat men eene nieuwe centralisatie, altijd kostbaar en belemmerend, — maar vooral hier niet billijk en niet regtvaardig zal daarstellen.

»En ziedaar eenige punten aan U Ed. Mog. genoemd, die de hooge ingenomenheid temperen, welke ik anders met dezen arbeid zou hebben, en die het voor mij, die gewoon ben niet op personen, maar op zaken te letten, hoogst moeijelijk heeft gemaakt, om mij te bepalen, welke rigting ik zou volgen en welke stem ik over deze ontwerpen van wet zou uitbrengen.

»Ik heb echter begrepen, Ed. Mog. Heeren! dat, als ieder onzer te veel aan eigen denkbeelden blijft hechten, er dan nooit aan eene nieuwe grondwetgeving, zonder dat de grenzen der wet worden te buiten gegaan, zoude te denken zijn. Ik heb de innige overtuiging dat het meer dan tijd is dezen arbeid ten einde te brengen, opdat niet langer een staat van spanning en van onzekerheid voortdure, dien voorzigtigheid en staatkunde gebieden ten spoedigste te eindigen. Vooral ook heb ik mij zelve voorgehouden, dat, zoo wij het voorgestelde niet aannemen, of het oude zal blijven voortduren, of geweldige staatsschokken zullen plaats hebben en hierbij heb ik mij de woorden te binnen gebragt, die als van den troon tot ons zijn gerigt geworden »dat over onderscheidene punten van meer of minder gewigt, verschil van gevoelen kan bestaan en werkelijk aanwezig is, en dat het in oogenblikken als het tegenwoordige vooral, het de pligt van een ieder is om wederkeerig inschikkelijk te zijn en van eigene denkwijze iets ten offer te brengen."

»Aan die Koninklijke stem wil ik niet alle gehoor weigeren, en dit te minder, omdat zij de noodige kracht heeft erlangd in het Koninklijk gegeven voorbeeld. Ja er is meer, ik mag en ik wil mijne aansluiting niet terughouden aan eene regering die thans is zamengesteld uit mannen, met mijne zienswijze en met mijne staatkundige opinie zamenstemmende, en aan wie ik sedert lang de teugels van het bestuur had willen zien in handen gegeven, gelijk ik dan ook in 1844 mij geheel met hen heb vereenigd, en wien voorbeeld ik thans volgen wil door ook van mijne bijzondere zienswijze in verschillende opzigten een gedeelte op te offeren. Ik stap te eerder over menig bezwaar heen, omdat de gelegenheid tot grondwets-herziening gemakkelijker wordt gemaakt en men in de toekomst op de verkeerdheden van den tegenwoordigen dag ter verbetering te gereeder zal kunnen terugkomen en de onvolkomenheid der tegenwoordige herziening zal kunnen worden aangevuld of verbeterd.

»Mij voorbehoudende, om dan als het mij noodig schijnt, over deze wets-ontwerpen het woord te voeren, zal ik aan de meeste, indien niet aan allen, mijne goedkeuring hechten, onder reserve nogtans dat mijn tegenwoordig votum niet worde ingeroepen bij eene finale beslissing in eene dubbele Kamer, alswanneer ik mij de vrijheid voorbehoude, bij een nieuw aangevangen onderzoek ook mijne eerste beslissing te herzien, te wijzigen en mijne stem te onthouden of te geven, al naar gelang ik in gemoede zal vermeenen te behooren.

»Ik wil die reserve te meer omdat ik een tweede onderzoek niet als ijdel wil beschouwd hebben en als zonder vermogen op mijne overtuiging en te meer hecht ik aan dat voorbehoud omdat als er aandrang mogt zijn op *eene eenvoudiger en goedkooper staatsinrigting* en daartoe gelegenheid kon gegeven worden, ik mij voorzeker aan die zijde zou scharen en al het mogelijke zou willen helpen beproeven om meer *eenvoud* en *zuinigheid* te verkrijgen, want E. M. H. dit moet ik herhalen, met het oog op onze vele staatsbehoeften en lettende op de opgedreven lasten der natie, *elke vermindering* zou mij hoogst welkom geweest zijn en ik had de herziening vooral ook van dit oogpunt gewenscht te zien uitgegaan, al begrijp ik in het voorgestelde in het gegeven oogenblik te moeten berusten.

»En zullen dan deze wets-ontwerpen eene nieuwe en volledige bekrachtiging verkrijgen, dan is mijn hartelijk verlangen dat aan eene latere verbetering niet zoo veel tegenstand zal geboden worden en niet zooveel verbittering zal ten deel vallen als bij deze het geval moest zijn, en mijne vurige hoop ontboezemt den wensch, dat met eene vernieuwde grondwet nieuwe veerkracht en een nieuw leven in het staatsligchaam van Nederland moge wederkeeren, opdat eene nieuwe regering, maar met hetzelfde Stamhuis als van ouds, nieuwe welvaart en nieuwen luister brenge aan het vaderland.

»Aan de vervulling van dien wensch wanhoop ik geenszins, gedachtig aan de woorden van onzen braven *van Hogendorp*: »*Eene verlichte regering, geholpen door eene verlichte natie, kan wonderen verrigten, en wonderen in het staatsbestuur zijn toe te schrijven aan nationale energie of nationalen geest, geboren door twee wereldkundige omstandigheden, namelijk de publiciteit en de constitutie.*" Maar dan ook mogen wij het niet vergeten, dat zijn gulden mond ons heeft toegeroepen, dat »*de ziel der grondwet hare stipte nakoming is.*" Mogt de toekomst het leed van het verledene vergoeden en roem en geluk en welvaart en grootheid brengen aan *Oranje* en Nederland!

»Ik heb gezegd!"

ARNHEM, *3 september.*

In ons *Bijblad* van gisteren hebben wij medegedeeld: 1. *Binnenlandsche berigten:* Onderscheidene Koninklijke besluiten; het besluit van de Eerste Kamer der Staten-Generaal in hare zitting van 26 dezer; over het gebeurde in het Huiszittenhuis te Leiden; de *Ned. Stoompost* over de beschadiging aan den electro-magnetischen telegraaf langs den Hol. ijzeren spoorweg; vergadering van afgevaardigden van onderscheidene geneeskundige kringen, te Amsterdam; vergadering van het Utrechtsche departement der *Maatschappij ter bevordering van Nijverheid.* 2. *Buitenlandsche berigten.* Duitschland, Oostenrijk, Italië, België: Staat van den handel van België gedurende 1837 tot 1847; Frankrijk. 3. *Laatste berigten:* De *Kölnische Zeitung* over: lord *Palmerston* en de Engelsche [illegible]ers over de Engelsch-Fransche bemiddeling; Oostenrijk.

Mengelwerk.

Wegens gebrek aan ruimte hebben wij het onderstaande niet eerder kunnen plaatsen.

Varia.

's Gravenhage, augustus.

In het nieuw gewijzigd ontwerp van wet no. 12, vindt men, art. 5, de volgende bepaling: »De ontwerpen van wet, betreffende de verantwoordelijkheid »der ministers, de nieuwe regterlijke inrigting, het »onderwijs en armbestuur, en tot uitoefening van »het regt van vereeniging en vergadering, worden »zoo mogelijk in dezelfde zitting, en in allen geval »niet later dan in de daaropvolgende, *voorgesteld.*" Men lette wel, dat deze bepaling hoegenaamd niets beteekent. Indien toch de regering niet genegen is de bedoelde wetten daargesteld te zien, zoo behoeft zij slechts onaanneembare wets-ontwerpen *voor te stellen.* En daar het ons nu niet te doen is om *wets-ontwerpen* te zien *voorstellen*, maar om *wetten daargesteld* te zien, zoo hebben wij blijkbaar niets aan de bovengemelde ministeriëele bepaling. Bij de Belgische constitutie werd eveneens bepaald dat er in de eerstvolgende zitting eene wet op de verantwoordelijkheid der ministers zou worden voorgedragen; doch deze bepaling bekwam klem door de bijvoeging dat, zoolang de bedoelde wet niet zou daargesteld zijn, de Kamer der Vertegenwoordigers en het Hof van Cassatie, dienaangaande eene discretionnaire magt zouden hebben. Hierdoor kreeg de regering zelve belang bij de daarstelling eener wet op het bedoelde onderwerp (1).

Ware het dus *ernst* ons in het bovengenoemd artikel van ontwerp no. 12 eenigen waarborg te geven, zoo zou er behooren bijgevoegd te worden dat, ten aanzien der ministeriëele verantwoordelijkheid, het regt van aanklagt door de Tweede Kamer, voor den Hoogen Raad, naar goeddunken zou worden uitgeoefend, terwijl de Hooge Raad discretionnair oordeel vellen zou. En wat betreft het regt van vereeniging en vergadering, zoo zou hetzelve als *onbeperkt* moeten worden erkend, *totdat de wet er perken aan zou gesteld hebben* (2). Anders, men bedenke het wel, zijn de ministeriëele verantwoordelijkheid en het regt van vereeniging en vergadering weder niets dan wassen neuzen. Dan zal men weder in het oneindige wachten eer de wetten dienaangaande worden *vastgesteld;* terwijl de regering intusschen zal beweren dat er geen ministers kunnen worden vervolgd, geene vergaderingen gehouden dan krachtens *de wet* — die nooit zal komen.

Indien, ten gevolge eener transactie tusschen het ministerie DONKER CURTIUS en onze tegenwoordige »fictive vertegenwoordiging" de laatst voorgestelde grondwets-wijzigingen aan de natie worden opgedragen, zoo kan het niet anders of dezelve zullen onverwijld door de opregt vrijzinnigen in den lande worden bestreden en de nieuwe grondwet zal geen wortel schieten. Het is onmogelijk dat er genoegen worde genomen met verraderlijke bepalingen als daar zijn die omtrent de pers, wier vrijheid afhankelijk zou worden gemaakt van den gewonen wetgever en die omtrent de »onschendbaarheid der wetten." In een waarlijk constitutionneelen Staat kan nooit worden toegegeven dat de gewone wetgever, wetten gemaakt hebbende in strijd met de grondwet, *onschendbaarheid* voor zijn werk zou moeten genieten, en dat de regterlijke magt die zoogenaamde »wetten", strijdig met de grondwet, als verbindend zou moeten beschouwen. Die dit wil, beoogt geweldige revolutie. Indien zelfs de hoogste regterlijke magt geen *palladium* meer zijn kan tegen ongrondwettigheden, dan zou den burger tegen eene altijd mogelijke coalitie van een half dozijn ministers met eene dienstbare Kamer-meerderheid niets anders dan opstand overblijven.

Meer en meer blijkt het mij, dat de »grondwetswijziging" niets anders is dan eene comedie! Eerst werden de twee opregtste, scherpstziende en energiekste leden der staats-commissie, de heeren THORBECKE en STORM, »uitgeknikkerd." Na de vertooning van graaf SCHIMMELPENNINCK kregen wij daarop een ministerie zamengesteld uit mr. DIRK DONKER CURTIUS, een politischen GEORGES DANDIN, die werkelijk meent dat de natie tevreden zijn kan als hij op een hoffeest wordt toegelaten en 's Konings aanschijn van nabij te zien krijgt, wijders den goeden heer LUZAC, dien men met twee portefeuilles verblufte en versufte; mr. LIGHTEVELDT, die, onrustig als een sprinkhaan, niet tevreden met het vereerend lidmaatschap van den Hoogen Raad, overwipte in den Raad van State, om, bij de eerste gelegenheid in den Raad van ministers over te springen, en nu, geloof ik, als *alter ego* te Maastricht zit, in afwachting van naar Indië geëxpediëerd te worden; eindelijk den heer DE KEMPENAER, helderziende genoeg om te ontwaren dat de traktementen van rijks-advocaat-volksvertegenwoordiger minister, te zamen eene som van *f* 17,500 uitmakende, hem voor het oogenblik bevredigen kunnen; terwijl de overige ministers bloottelijk stroomannen zijn. Nu kwamen de wijzigingen; en men lette wat knollen aan de natie voor citroenen werden gevent:

Eerste knol: Regtstreeksche verkiezingen:

a. voor de Eerste Kamer — door de Provinciale Staten; dit was het laatste woord der regering, 't welk zij niet terstond zeggen *kon*, en schijnen moest als het ware gedwongen te bewilligen — —!!

b. voor de Tweede Kamer — door de kiesbevoegden; dat is door die burgers, welke tot nog toe de meerendeels behoudende, stedelijke raden daarstelden, en laatstelijk vooral te Amsterdam en 's Gravenhage bewijzen hadden geleverd van retrograden zin; kiesbevoegden, wier getal zoo beperkt is, dat er bij voorbeeld te Rotterdam, op eene bevolking van 81,081 zielen, slechts 484 kiesbevoegde burgers bestaan.

Zoodanige *regtstreeksche* verkiezingen en waarbij het kiesregt slechts aan 484 van de 81,081 zielen zou worden toegekend, die grootendeels behoudend-

---

(1) Artikel 134 der Belgische constitutie luidt: »*Jusqu'à ce qu'il y soit pourvu par une loi, la* »*Chambre des Représentans aura un pouvoir dis*»*crétionnaire pour accuser un ministre, et la Cour* »*de Cassation, pour le juger, en caractérisant le* »*délit et en déterminant la peine.* »*Néanmoins, la peine ne pourra excéder celle* »*de la réclusion; sans préjudice des cas expressé*»*ment prévus par les lois pénales.*"

(2) Aangaande het regt van vereeniging, zegt de Belgische constitutie, art. 20: »*Les Belges ont le droit de s'associer; ce droit ne peut être soumis à aucune mesure préventive.*"

Aangaande het regt van vergadering, luidt art. 19: »*Les Belges ont le droit de s'assembler paisiblement et sans armes, en se conformant aux lois qui* PEUVENT RÉGLER *l'exercice de ce droit, sans néanmoins le soumettre à aucune autorisation préalable.*"

Men lette op de uitdrukking QUI PEUVENT RÉGLER, *die regelen kunnen.* Er wordt niet gezegd, QUI RÉGLERONT, *die regelen zullen*, gelijk onze regering het bedoelt.

gezind zijn, zouden de Tweede Kamer, de volksvertegenwoordiging daarstellen, ten getale van 68 leden, een getal zeker niet groot genoeg om buiten het bereik der ministerieële verleiding te blijven (3).

Tweede knol: Vrijheid van pers, *behoudens de beperkingen daar te stellen door de gewone wetgevende magt;* dat is door den Koning, de Eerste Kamer (benoemd door de Provinciale Staten) en de Tweede Kamer (benoemd door de tegenwoordige meerendeels retrograde, kiesbevoegden) (4).

Derde knol: Vrijheid van vereeniging en vergadering; *behoudens de bepalingen der wet*, EVENTUEEL DAAR TE STELLEN.

Vierde knol: Ministerieële verantwoordelijkheid; *krachtens de wet*, EVENTUËEL DAAR TE STELLEN.

Vijfde knol: Bezuiniging; *f* 1,000,000 jaarlijks voor den Koning; *f* 200,000 voor den Prins VAN ORANJE; *f* 150,000 voor de Koningin-weduwe; terwijl het aan de zorg der violen overgelaten blijft wat eventuëel een Koning-weduwenaar uit 's lands kas trekken zal (5).

Zesde knol: De Hooge Raad; volgens de primitive voorstelling, *door den Koning*, naar vrije keuzen, te benoemen; wijders benoeming van den president *door den Koning*. (6)

Nu zal iedereen vermoedelijk reeds genoeg hebben, om te berekenen wat onze constitutionneele vrijheden en waarborgen bij de ministerieële wijzigingen winnen.

De *Arnhemsche Courant* van den 15den dezer deelde eenen staat mede van het getal der stem- en kiesgeregtigden in 1845, eenen staat opgemaakt volgens de in 1845, bij het departement van Binnenlandsche Zaken ontvangen opgaven, aanwijzende het destijds in de steden en ten platten lande aanwezig getal van de stemgeregtigden en van degenen, die de vereischten bezitten om tot kiezer te worden benoemd, met vermelding van het bedrag der bevolking en van dat van den, bij de reglementen bepaalde census voor het stem- en kiesregt. Uit dien staat nu blijkt hoe verregaande het in sommige provinciën de gezeten, ja de gegoedde middenklasse ter zijde geschoven is. In Holland vooral hebben de provinciale reglementen de census tot zulk eene onbeschaamde hoogte opgevoerd, dat Rotterdam bij voorbeeld op eene bevolking van 81,081 zielen slechts 1479 stemgeregtigden en niet meer dan 484 kiesbevoegden telt; terwijl 's Hertogenbosch op eene bevolking van 20,408 zielen 1109 stemgeregtigden en 567 kiesbevoegden bezit! Zelfs in het arme Leiden had men den census der kiesbevoegdheid op *f* 105 gesteld; ten gevolge waarvan er op de 38,521 zielen niet meer dan 311 kiesbevoegden waren. Dezelfde census gold voor Schiedam! *f* 105 voor Schiedam en *f* 40 voor 's Hertogenbosch, *f* 40 voor Arnhem en Nijmegen, welk eene verhouding! Ook had Arnhem, met zijn 16,140 zielen dan 502 kiesbevoegden, en Delft met zijn 17,514 had er slechts 147! Daarom zetelde in Holland de oligarchie dan zoo vast. Arme Hollandsche burgers der tweede klasse! hoe ver zaat gij achter bij uwe Noord-Brabandsche en Geldersche medeburgers! Waart gij misschien zoo veel dommer. Of geschiedde het tot loon uwer Joppigheid?

---

(3) De Belgische constitutie bepaalt, art. 47, dat de Kamer der Vertegenwoordigers regtstreeks zal worden benoemd door burgers aan belasting betalende eene som, welke door de kieswet niet hooger dan *f* 100 en niet lager dan *f* 20 zal mogen worden gesteld. De laatste kieswet, nu, nam het minimum van *f* 20 aan.

(4) Omtrent de vrijheid van pers, luidt de Belgische constitutie, art. 18: »*La presse est libre; la censure ne pourra jamais être établie; il ne peut être exigé de cautionnement des écrivains, éditeurs ou imprimeurs.*

»*Lorsque l'auteur est connu et domicilié en Belgique, l'éditeur, l'imprimeur ou le distributeur ne peut être poursuivi.*"

(5) In de Belgische constitutie is geene quaestie van een inkomen uit 's lands kas voor den Kroonprins noch voor eene Koningin-weduwe.

(6) Het hoogste geregtshof in België is het Hof van Cassatie; voor hetzelve staan de ministers te regt. Deszelfs leden worden door den Koning benoemd *op eene dubbele voordragt, de eene van den Senaat*, de andere van het Hof van Cassatie. Art. 99 luidt dienaangaande: »*Les conseillers de la Cour de Cassation sont nommés par le Roi, sur deux listes doubles, présentées l'une par le Sénat, l'autre par la Cour de Cassation.*" Men herinnert zich, dat het ministerie DONKER-CURTIUS in zijne Memorie van Toelichting *verdicht* had, dat volgens den in andere constitutionneele landen heerschenden regel, de leden der hoogste regterlijke magt regtstreeks door den Koning worden benoemd. Wijders hebben de Belgen ook de benoeming der presidenten geenszins gelijk ons ministerie aan den Koning overgeleverd. In België benoemen de Hoven van Appel zoowel als het Hof van Cassatie *zelve* hunne presidenten en vice-presidenten. Art. 99: »*Les cours choisissent dans leur sein leurs présidens et vice-présidens.*" Hier is dus de regterlijke magt volkomen gevrijwaard tegen den invloed der regering.

Dank zij de afwezigheid van *wijzigers* als de heeren DIRK DONKER en DE KEMPENAER, werd er in België eene *ware* constitutionneele regering daargesteld en de Kroon boven partijkamp verheven. De bedoeling onzer ministers daarentegen (voor zooverre zij weten wat zij doen) is aan de Kroon eenen met constitutionneele vrijheid onbestaanbaren invloed geven, waardoor zij haar gehaat maken en nog ten val zullen brengen. Overal willen onze vermomde Koning-haters den Koning in betrekken, waarbij hij in België niet betrokken is. Den Hoogen Raad wilden zij hem doen benoemen. Alle presidenten moet hij benoemen, terwijl hij, in België, ook geen president van eene der Kamers benoemt. Art. 37: »*A chaque session, chacune des Chambres nomme son président, ses vice-présidens et compose son bureau.*" Ook bij de benoeming van de Rekenkamer heeft, in België, de Koning (dat is de ministers) niets te doen. Art. 116: »*Les membres de la cour des comptes sont nommés par la Chambre des Représentans.*" Krachtens al die [illegible] voorzieningen staat de troon in België zoo vast [illegible]. De bedoeling onzer ministers, [illegible] het, voor zooveel zij weten wat zij doen, [illegible] velen hunner weten het niet) is denzelven gehaat te maken.

Advertentiën.

Getrouwd:

BERNHARD SELIGMANN,
uit *Coblenz*,
met
SARA JACOBA ROSALIE ROSENIK.

WAGENINGEN, 31 Augustus 1848.

Aanbesteding.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN DER STAD *WAGENINGEN*, daartoe door den Edel Achtbaren Raad geautoriseerd, zijn voornemens op Woensdag den 6den September aanstaande, des middags ten 12 ure, ten Raadhuize van gemelde Stad, aan de minst aannemenden aan te besteden:

Het VERBETEREN *en* GEHEEL IN ORDE BRENGEN *van den* GRINDWEG *van af de Herberg* de Wereld, *in* Oud Wageningen, *tot de Limietscheiding der Gemeenten* Wageningen *en* Bennekom, *en wel in* drie *perceelen, als*:

1o. Het MAKEN *der* SLEUF, *der* BERMEN *en* SLOTEN *en het* INKISTEN *van* GRIND *en* LEEM;

2o. Het AANVOEREN *of* TRANSPORTEREN *van* GRIND *en* LEEM, *het* BEWALSCHEN *des nieuwen* GRINDWEGS *en het* LEVEREN *van* HOUTBOSSCHEN; *en*

3o. Het LEVEREN *van* GEWASSCHEN RIVIERGRIND *en het* VERBRIJZELEN *van geslagen* KEIJEN.

Zullende het bestek en condities in tijds, ter Secretarie der Stad *Wageningen* ter lezing liggen, van 's morgens 10 tot 's namiddags 2 uur, terwijl in den morgen van en voor de Aanbesteding *in loco* aanwijzing zal gedaan worden.

Wageningen, den 24sten Augustus 1848.

Burgemeester en Wethouderen voornoemd,
VAN DE GRAAFF.
Ter ordonnantie van dezelve:
VAN DAALEN,
Secretaris.

Aanbesteding.

DE DIJKSTOEL VAN *OVER-BETUWE* zal op Dingsdag den 12den September 1848, des namiddags ten één ure, in het Ambtshuis te *Elst*, aan den minstaannemende in het openbaar aanbesteden:

Het BOUWEN *van twee* MAGAZIJNEN *voor berging van nood-materialen, te* Wolferen *en* Bemmel.

Het bestek en de voorwaarden zullen drie dagen vóór de Besteding ter inzage voor de belanghebbenden liggen: te *Bemmel*, in *de Ronduit;* te *Valburg*, bij *VAN DE POLL;* te *Elst*, in het Ambtshuis, en ten Kantore van den Secretaris van *Over-Betuwe* te *Nijmegen;* zullende daags vóór de Besteding de aanwijzing *in loco* geschieden door den Dijkmeester.

Mevrouw *DE NEREE VAN BABBERICH* zal op Dingsdag den 12den September 1848, des voormiddags om 10 ure, aan de Herberg *het Witte-Kruis*, onder *Oud-Zevenaar*, publiek voor 6 jaren doen VERPACHTEN:

Het HUIS *DEN DIJK*, gelegen te *Babberik*, zijnde dat waarin het Nederlandsche Grenskantoor gevestigd is, en waarin tot dusverre HERBERG, WINKEL en BOERDERIJ wordt uitgeoefend door de Erven *FOORTJES*, die op 1o. Mei 1849 het Huis ontruimen.

Bij het Huisperceel behooren twee BOOMGAARDEN, een TUIN en BOUWLAND, daaraan grenzende, te zamen groot 2 Bunders en 65 Roeden. — Voorts wordt, naar verkiezing der Pachtlustigen, daarbij gevoegd, of wel afzonderlijk in perceelen verpacht, omstreeks 7¼ Bunders BOUWLAND en [illegible] Bunders WEIDELAND.

Nadere inlichtingen bij den Notaris *PLIESTER*, te *Zevenaar*.

---

† † † Namens de Edel Achtbare Heeren CURATOREN VAN HET STEDELIJK GYMNASIUM TE *ARNHEM*, wordt bij deze kennis gegeven, dat de LESSEN aan genoemde Inrigting op Maandag den 4den September eerstkomende weder een aanvang zullen nemen; als ook, dat de COMMISSIE, ten overstaan van welke het ONDERZOEK naar de vereischte kundigheden der Aspiranten moet plaats hebben, te dien einde vaceren zal op genoemden 4den September, des namiddags ten één ure, in een der Lokalen van het Gymnasium.

J. W. ELINK STERK,
Gymn. Rector.

---

† † † *ER WORDT VERLANGD*, tegen November eerstkomende, een BEDIENDE in het vak van MANUFACTUREN, van de Protestantsche Godsdienst. — Reflecterenden adresseren zich, onder Letter A, bij den Boekhandelaar *J. Az. DOIJER*, te *Arnhem*.

---

† † † *J. A. GUSSENHOVEN*, Zadelmaker te *Velp*, vraagt een KNECHT, welke zijn werk goed verstaat, en van bewijs van goed gedrag is voorzien. In persoon moet men zich vervoegen bij bovengemelden.

Rijn-Stoomboot-vaart.
KEULSCHE-MAATSCHAPPIJ.

DAGELIJKSCHE DIENST

Van Arnhem direct naar Keulen, Mainz, Mannheim, Straatsburg en tusschen gelegene plaatsen.

Vertrek van Arnhem, *des morgens ten 6 ure*, om nog denzelfden avond te *Keulen* aan te komen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Ondergeteekende te *Arnhem*, bij de Factorij van den Nederlandschen Rijn-Spoorweg te *Amsterdam*, en door geheel het Rijk, aan de Kantoren van de Algemeene Expeditie-Maatschappij (*C. VAN DER HORST*) met welker Diligence-Diensten deze Vaart in onmiddellijk verband staat.

H. BUDDE, *GJzn.*

Stads Schouwburg.

Koninklijke Zuid-Hollandsche Tooneelisten, onder directie van den Heer *A. PETERS.*

Zaturdag 2 September 1848:

LIEFDE EN WRAAK

OF EEN TWEEGEVECHT

TEN TIJDE VAN DEN KARDINAAL

DE RICHELIEU.

Tooneelspel in 3 bedrijven, vrij gevolgd naar het Fransch van LOCKROY en EDMOND BADON, door C. J. ROOBOL.

Gevolgd door:

DE VISCHVROUW.

Blijspel met Zang in 2 bedrijven, naar het Fransch door W. GREEVEN.

Aanvang ten half zeven ure.

Heeren Abonnées worden verzocht op den speeldag, tusschen 9 en 10 ure, plaatsen te bespreken, zullende anders over dezelve worden beschikt.

---

† † † Ter gelegenheid der VELPSCHE KERMIS zal op Zondag den 3den September 1848, door de gunstig bekende Familie *STIPS* gegeven worden:

VOCAAL EN INSTRUMENTAAL MUZIJK

bij den Heer *NAEFF*, in *het Heeren-Logement* te *Velp*.

*** Bij GEBR. J. EN H. VAN *LANGENHUYSEN*, te *'s Gravenhage*, is van de Pers gekomen:

I. ALGEMEEN VERSLAG van de Werkzaamheden en Notulen der Vergaderingen van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs. — Instituuts-Jaar 1847—1848, à *f* 1.50.

II. VERHANDELINGEN van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, 1848. 1ste Deel, 1ste Stuk, à *f* 2.00.

Uitgegeven voor rekening van het Instituut.

Deze werken worden *niet algemeen* in Commissie verzonden, doch zijn op aanvrage verkrijgbaar.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 1 Sept. 1 El 5 Palm 6 Duim; gew. 1 D. gev. 0 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

A°. 1848. ZATURDAG, 2 SEPTEMBER.

HAAGSCHE BERIGTEN.

BIJBLAD TOT DE ARNHEMSCHE COURANT.

Antwoord aan de *Staats-Courant*.

In de *Staats-Courant* van 31 Augustus komt een betoog voor over het gemis van tijds*bepaling* in de slotartikelen der Grondwetsontwerpen. Wij hebben gezegd in ons nommer van 29 Augustus, dat de *bepaling* van eenen tijd, waartoe in die ontwerpen eene plaats *ter invulling* opengelaten bleef, *vergeten* schijnt; dat daardoor die ontwerpen *onvolledig* zijn en *niet voldoen* aan het ondubbelzinnig voorschrift der Grondwet. Wij leidden daaruit af, dat óf de Eerste Kamer, die onvolledigheid thans kennende, die ontwerpen zou moeten verwerpen, ten einde deze, in vollediger vorm door de Tweede Kamer aangenomen, bij haar zouden kunnen terugkomen, óf, indien de Eerste Kamer ze evenwel aannam, dat eene *wet* zou behooren te worden gemaakt waarbij, door *bepaling* van tijd, aan de stellige bepaling der Grondwet voldoening wierd gegeven.

De *Staats-Courant* tracht nu te betoogen dat, «*indien* hier werkelijk een verzuim bestond, dan «daarom alleen de Eerste Kamer, even weinig «als de Tweede, zou behoeven te worden weer-«houden om die wetsontwerpen aan te nemen.»

Wij gelooven het tegendeel. Want naar onze overtuiging had de Tweede Kamer even weinig genoegen met die slotartikelen behooren te nemen, als de Eerste Kamer zulks thans zal mogen doen. Gelijk wij ons evenzeer verzekerd houden, dat indien slechts één lid der Tweede Kamer de aandacht van het Ministerie of der Kamer op de *opengebleven* plaats had ingeroepen, die wel bij eene der lijsten van wijzigingen, waar het Ministerie gansch niet karig mede was, zou zijn ingevuld geworden.

Waar die tijdsbepaling toe strekken moet, op welke hoogte in de ontwerpen zij geplaatst moet worden, of zij al dan niet iets gemeens heeft met de beginselen en bepalingen, die in de ontwerpen overigens worden voorgedragen, doet hier niets af. De vraag is alleen, zijn die ontwerpen volledig? voldoen zij aan het stellige voorschrift der Grondwet? En in goeden ernst kan niemand dit beweren. Want de redenen, die hier worden opgegeven, om te betoogen, dat hier *geen verzuim*, geene onvolledigheid bestaat, zijn te klaarblijkelijk pogingen tot goed praten van iets, dat hapert, dan dat ze in ernst en met de meening, dat ze voor gangbaar zullen gehouden worden, kunnen zijn ter neêr geschreven.

«Er is geen verzuim;» zegt men, «men treft «in de ontwerpen eene *voldoende tijdsbepa-«ling* aan, vermits daardoor wordt te kennen «gegeven, dat die toevoeging (van buitengewone «leden, namelijk) vóór het einde van 1848 moet «plaats vinden.»

«Voor het openlaten van den juisten dag was «reden, eensdeels omdat de vermelding van dien «dag door de Grondwet niet wordt gevorderd: «anderdeels omdat het nu nog onzeker is, hoe «veel tijd de Eerste Kamer aan het onderzoek «dezer wets-ontwerpen zal besteden, en het daar-«van zal afhangen, of de dubbele Kamer vóór 16 «October 1848 al dan niet zal kunnen worden «bijeengeroepen.

«Daarom kan de Eerste, zoowel als de Tweede «Kamer, de invulling van den juisten dag aan de «uitvoerende magt overlaten: de wetgever voldoet «aan het voorschrift van art. 228 Grondwet, door «te bepalen, dat deze toevoeging zal plaats vinden «vóór het einde van 1848.»

Dit is de eerste en hoofdreden, waarom hier geen verzuim zou bestaan! Wat zwakke zaak, waar men zulke praterij voor verdediging wil doen doorgaan.

Is *vóór den* .... 1848 eene voldoende *bepaling?* — Wilde, waarlijk *wilde* men te kennen geven, dat slechts vóór het einde van 1848, voor de dubbele Kamer moest gekozen zijn? — Is er ooit schitterender verdediging gehoord? — Zie! gij waant verzuim te zien. Gij hebt mis; met dien halven, dien gebrekkigen, dien onvolledigen zin «*vóór den* 1848,» ***wilden*** de ministers te kennen geven: *vóór het einde van* 1848! dat was reeds aanvankelijk meening en bedoeling! Zóó schrijft het ministerie, als het 31 Decemb. 1848 wil aanduiden, en dat wel in de Grondwets-ontwerpen, waarbij «de hulp is ingeroepen van een man, die dage-«lijks medewerkt tot uitbreiding van den roem «onzer letterkunde!»

Maar de geheele redenering is zoo kinderachtig, dat zij wel voor eene snakerij, maar niet als ernst, in de *Staats Courant* plaats schijnt te hebben kunnen vinden. Eene aardigheid, die echter het bezwaar om die onvolledige ontwerpen aan te nemen aanmerkelijk vermeerdert, door den 31 Decemb. als de *ware*beteekenis der woorden: *vóór den* ..... 1848, te willen doen gelden.

Zóólang namelijk *moet de termijn niet zijn*, dat de ontwerpen aan het oordeel der dubbele Kamer *kunnen* worden onthouden; zoo lang *moet* het *tijdelijk* ministerie, dat wegvalt als de herziening is afgeloopen, zich zelven niet *kunnen* doen voortduren. — De zin van a. 228 is niet zooals den Staats-courantier, blijkens het geheele stuk, steeds voor oogen is geweest, dat bij wet een *dag* zou worden bepaald, *waarop* de keuze der buitengewone leden zou moeten geschieden; maar dat *tijd* zou worden bepaald, *wáárbinnen* dit zou plaats vinden, en dat de *wetgever* «geene beschikking «in blanco» zou trekken op de *uitvoerende magt*, maar integendeel de uitvoerende magt binden zou aan eenen tijd, waardoor de afhandeling van hetgeen door de vertegenwoordiging was goedgekeurd, door geen ministerie *onbepaald, of te lang* zou kunnen worden vertraagd.

Dit had *kunnen* geschieden, zonder eenig bezwaar zelfs bij de grootst denkbare onzekerheid van den tijd, die nog zou moeten verloopen, vóór dat de ontwerpen eindelijk bij de Eerste Kamer zouden zijn aangenomen.

Was die *dag* onzeker, men behoefde nog geen toevlugt te nemen tot eene onvolledigheid, die niets bepaalt, waar *tijdsbepaling gevorderd wordt*. Alles ware gevonden geweest door te stellen, dat de ontwerpen aan de Provinciale Staten zouden worden gezonden, ten einde binnen den 14den dag, of binnen de maand, nadat de ontwerpen door de Eerste Kamer zouden zijn aangenomen, de keuze van buitengewone leden te doen.

Nu *is geen* termijn *bepaald;* of zeker, zoo men de uitlegging van den Staatscourantier aanneemt, een *veel te lange*, om door den wetgever te kunnen worden goedgekeurd. Het ministerie moet het niet in zijne magt hebben om den voortgang der zaak nog 4 maanden uit te stellen.

Wat groot bezwaar toch! zal dan inmiddels eene hernieuwde Tweede Kamer weder in October moeten kunnen bijeenkomen, en allerhande tijdelijke maatregelen helpen nemen? De *tijdelijke* toestand, het *tijdelijk* ministerie nog zoo lang moeten kunnen voortduren? De eindelijke in orde brenging nog zoo lang moeten kunnen worden vertraagd? — Neen! ten einde *dat kunnen* te verhinderen, *moet* de *wet* eenen *korteren* termijn bepalen; daarom *is het niet goed*, dat er zou staan, *vóór den* (*31 December*) 1848.

Al *belooven* de ministers, al is men verzekerd, als wij zijn, dat zij spoed zullen maken, dan wordt daarmede nog niet aan de Grondwet voldaan, die geene bepaling, geene invullingen, aan de uitvoerende magt wil *overlaten*, maar *bepalingen* van den *wetgever* vordert. — Bij een ruimen, bij geheel geenen termijn kan de uitvoerende magt ook nooit *verlegen zijn, bij het gevolg geven aan deze wetten;* want verlegenheid is niet, als tijd van uitvoering ter vrije keuze wordt gelaten; maar zij wordt, wanneer men die uitvoering gaarne zou willen uitstellen, doch zich door een krappen termijn gebonden voelt; en dáárom heeft de Grondwet gewild, dat de WET dien tijd BEPALEN zou.

Maar kan dit niet bij afzonderlijke wet? Zeer zeker, indien de beide Kamers *hebben* aangenomen. — Maar nu zou het onvoorzigtig zijn, en *tegen* den wil des Grondwetgevers, indien werd aangenomen, wat niet aan zijn voorschrift voldoet. Hij wilde, dat geene wet ter herziening van de Grondwet in handen der uitvoerende magt zou zijn, *zonder die tijdsbepaling.* Dit zou nu evenwel juist gebeuren. En de Eerste Kamer, die geen initatief heeft, dus geene aanvullings-wet later *kan* voorstellen, zou dus bij aanneming, zoo als de ontwerpen thans liggen, alles uit de hand geven, en te weeg brengen, dat iets gebeurde, wat de Grondwet, onzes inziens, verbiedt.

«Er is nog eene andere beschouwing, die alle «denkbeeld van verzuim en onaannemelijkheid «dezer wetten buitensluit. Zij is deze: dat de «wetgever het uiteinde van den termijn vastge-«steld hebbende bevoegd is de keuze van den «dag, binnen dien termijn aanbrekende, naar om-«standigheden over te laten aan de uitvoerende «magt, die belast is gevolg daaraan te geven, — «en dit juist hier heeft plaats gevonden.»

Zeer juist, zoo men wil; en aanneemt dat een *uiteinde bepaald is.* De keuze van den *dag* blijft aan de uitvoerende magt. Doch daarvan is hier de rede niet. Maar van eenen termijn, *binnen welken* de uitv. magt, *niet* eenen *dag* moet kiezen, maar het werk der *verkiezing* moet zijn *afgeloopen.* En die termijnsbepaling wordt juist in de ontwerpen *niet gevonden.*

«Eindelijk,» leest men ten slotte, «verdient ook «niet voorbij te worden gezien, dat de wetgever, «bepalende: *welke Staten vóór den* .... 1848 «*zullen toevoegen*, daardoor met de daad *elken* «*dag* aanwijst, die tusschen het uitvaardigen of «afkondigen van die wet en den laatsten dag van «1848 zal aanlichten, — als gewoon gevolg van «iedere beschikking in blanco!»

Zoo! het zeggen van *den* ..... 1848 is *aanwijzing van dag?* Als men aan het zoeken gaat, waar komt men dan al niet heen! — Maar gesteld het is waar; wat dan, als het Ministerie dan eerst verkiest af te kondigen *of* uit te vaardigen, als de 29 December zal zijn *aangelicht;* zal dan in waarheid de wetgever alleen 30 en 31 December hebben *aangewezen*, en willens en wetens bij quasi die *tijdsbepaling* alle vroegere dagen, die zullen zijn *aangelicht*, niet daartoe hebben *willen* aanwijzen?

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 1 *September.*

Naar men verneemt, zal de voorgenomen reis van Z. M. den Koning naar Tilburg, op heden geen voortgang hebben; zij is eenige dagen uitgesteld

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft zich gisteren wederom in hare afdeelingen bezig gehouden met het onderzoek van de ontwerpen van wet strekkende tot herziening der Grondwet. Waarschijnlijk zullen de beraadslagingen daarover aanvangen aanstaanden Maandag.

— Z. M. heeft benoemd tot referendaris bij het departement van finantien, afdeeling in- en uitgaande regten, Mr. *G. de Clercq*, practiserend advocaat te Amsterdam.

— Z. M. heeft goedgekeurd de benoeming van den heer *J. Warnsinck*, tot vasten secretaris der 4de klasse van het Koninklijk-Nederlandsch instituut van wetenschappen.

— Heden middag ten een uur zijn de leden van Eerste Kamer vergaderd. Hunne Excell. de ministers wonen deze vergadering bij. Dit is de eerste vergadering waarbij de ministers tegenwoordig zijn.

— Men leest in de *Staats-Courant:* «Onderscheidene dagbladen hebben het gevoelen geuit, dat in de 12 wetten tot herziening der Grondwet, onlangs door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen, een verzuim wordt aangetroffen, daarin bestaande, dat de tijd, binnen welken die wetten ann de Staten der provinciën moeten worden toegezonden, ten einde deze aan de gewone leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal een gelijk getal buitengewone leden toevoegen, in dieselfde wetten niet is ingevuld; dat de Eerste Kamer der Staten-Generaal, door dat verzuim van een stellig grondwettig voorschrift, verhinderd wordt, die wetten aan te nemen, en dat dit verzuim ten spoedigste moet worden hersteld door een voorstel van wet aan de Tweede Kamer te doen, waarbij de Regering alsnog wordt gemagtigd, eene bepaalde dagteekening in de voorzegde wetten in te vullen.

«Indien hier werkelijk verzuim bestond, en dat verzuim op geene andere, dan de zoo even vermelde, wijs kon worden hersteld, dan nog zou de Eerste Kamer der Staten-Generaal daarom alleen, even weinig [illegible] Tweede, behoeven te worden weêrhouden, om die wets-ontw[illegible] te nemen.

«Daardoor [illegible] zij alleen goed de beginselen en bepalingen, die haar zijn voorgedragen, en met deze heeft die tijdsbepaling niets gemeen. Deze tijdsbepaling heeft alleen betrekking tot het gevolg aan die wetten te geven, en komt daarom ook aan het einde van elk dezer ontwerpen voor, onmiddellijk voor het gewone slot houdende last tot afkondiging.

«Is nu dat voorschrift betreffende het gevolg, aan deze wetten te

geven, onvolledig, dan zullen de wetten zelve daardoor in waarde niets verliezen, maar alleen de uitvoerende magt verlegen kunnen zijn, bij het gevolg geven aan deze wetten, die de verklaring der noodzakelijkheid tot Grondwetsverandering vaststellen.

«En zoo al de verlegenheid op geene andere, dan de straks aangeduide wijs kon worden opgeheven, dan nog behoeft het aanwenden van dat middel geenszins aan de beraadslaging en beslissing der Eerste Kamer vooraf te gaan: maar kan even goed, ja zelfs beter worden uitgesteld tot dat deze wetten, verklarende de voormelde noodzakelijkheid, door alle drie de deelen der wetgevende magt zullen zijn vastgesteld.

«Maar er is hier geen verzuim.

«Art. 228 der Grondwet zegt: *Deze wet wordt aan de Staten der provinciën gezonden, welke binnen den tijd, daartoe telkens bij de wet bepaald, aan de gewone leden — een gelijk getal buitengewone toevoegen.*

«De Grondwet vordert alzoo eene bepaling *van tijd*, *binnen* welken — niet van eenen *dag*, *op* welken — die toevoeging moet plaats vinden.

«Ten slotte van elk der twaalf wets-ontwerpen leest men: *Deze wet zal worden toegezonden aan de Staten — welke vóór den*...... 1848 *aan de gewone leden* enz.

«Hier treft men eene voldoende *tijdsbepaling* aan, vermits daardoor wordt te kennen gegeven, dat die toevoeging vóór het einde van 1848 moet plaats vinden.

«Voor het openlaten van den juisten dag was reden, eensdeels omdat de vermelding van dien dag door de Grondwet niet wordt gevorderd; anderdeels omdat het nu nog onzeker is hoeveel tijds de Eerste Kamer aan het onderzoek dezer wets-ontwerpen zal besteden, en het daarvan zal afhangen, of de dubbele Kamer vóór den 16 October 1848 al dan niet zal kunnen worden bijeengeroepen.

«Daarom kan de Eerste zoowel als de Tweede Kamer de invulling van den juisten dag aan de uitvoerende magt overlaten; de wetgever voldoet aan het voorschrift van art. 228 der Grondwet, door te bepalen, dat deze toevoeging zal plaats vinden vóór het einde van 1848.

«Er is nog eene andere beschouwing, die alle denkbeeld van verzuim en onaannemelijkheid dezer wetten buitensluit. Zij is deze: dat de wetgever, het uiteinde van den termijn vastgesteld hebbende, bevoegd is, de keuze van den dag, binnen dien termijn aanbrekende, naar omstandigheden over te laten aan de uitvoerende magt, die belast is met het gevolg daaraan te geven, — en dit juist hier heeft plaats gevonden.

«Eindelijk verdient ook dit niet voorbij te worden gezien, dat de wetgever, bepalende: *welke Staten vóór den*.... 1848 *zullen toevoegen*, daardoor met de daad *elken dag* aanwijst, die tusschen het uitvaardigen of afkondigen van die wet en den laatsten dag van 1848 zal aanlichten, — als gewoon gevolg van iedere beschikking in blanco.»

— De *Amsterdamsche Courant* laat zich over deze questie aldus uit: «Deze redenering, wat aangaat de aannemelijkheid der aanhangige ontwerpen, komt ons niet onjuist voor.

Maar het betoog dat er *geen* verzuim zou zijn gepleegd, zal minder algemeen bevallen.

De Grondwet (zegt de Regering) spreekt niet van den dag, op welken de provinciale staten moeten worden bijeengeroepen, maar van den tijd *binnen* welken dit moet geschieden. Nu staat er in al de ontwerpen: «welke vóór den. . . . . 1848» enz. — Daarin ligt opgesloten, zegt de Regering, dat de bijeenroeping moet geschieden nog in *dit jaar* 1848, het is dus zooveel of er stond *vóór den* 31sten *December* 1848.

Wij vreezen dat velen deze redenering meer als een vernuftig sophisme dan als een grondig en overtuigend betoog zullen beschouwen. . .

Wij voor ons vertrouwen meer op het eerst aangevoerde argument. Men kome er aan de eene zijde vrij voor uit dat er een gering verzuim gepleegd is. Aan de andere zijde zal men, hopen wij, daarvan geen misbruik maken om «verwarring te verwekken.» De Eerste Kamer zal aan hare pligten niet te kort doen, wanneer zij in het belang der natie, en ter bevordering van de eindregeling dezer zaak, die reeds al te lang duurt, over een mogelijk, maar niets beteekenend bezwaar van vorm heen stapte. Zij zal daardoor getuigenis geven van haren goeden wil en zich in waarheid verdienstelijk maken. En dan is het zoo groote moeijelijkheid niet om het voldoend getal leden der Tweede Kamer even op te roepen, ter werkelijke vaststelling van den tijd, binnen welken de provinciale staten zullen bijeenkomen.»

— De tijdelijke minister van finantien heeft bekend gemaakt, dat de rentebetaling van de kapitalen, ingeschreven op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende drie ten honderd in het jaar, over het halfjaar, verschijnende op den 1 September aanstaande, zal plaats hebben van Vrijdag, den 1, tot en met Vrijdag, den 8 September 1848, en vervolgens over al de nog verschuldigde halfjaren alle werkdagen, met uitzondering van den Zaturdag, van Maandag, den 11 September 1848 af, tot en met den 15 Januarij 1849.

— Gisteren avond ten 7 ure hebben HH. Excell. de ministers ene vergadering gehouden, die tot ongeveer ten 12 ure heeft geduurd.

— De *Arnhemsche Courant* van 27 Augustus bevat de petitie door de HH. Mrs. *P. C. Ardesch*, president van den raad van Justitie te Batavia, *L. J. A. Tollens* en *H. G. A. Thiemo C. Az.*, advokaten aldaar, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden, ten aanzien van de Oost-Indische aangelegenheden. De adressanten klagen daarin over den ondragelijken en precairen toestand, waarin zich de ingezetenen van Nederl.-Indie geplaatst zien; een toestand, die hun noch hunne individuele vrijheid, noch hun vermogen waarborgt. Zij betoogen, dat die toestand in plaats van, bij de ontwikkeling van een vrijzinnigen geest in het moederland, te verminderen, zoo mogelijk nog dagelijks verergert, zoodat men bezwaarlijk een dag zal zien voorbijgaan, zonder dat nieuwe grieven en klagten zich verheffen.

— Het *Journal du Limbourg* meldt, dat thans in het hertogdom eene diepe rust heerscht. De ingezetenen begrijpen, dat tweespalt en botsingen niet dan schadelijk voor eigen welzijn werken. Ook is men voornemens de mobiele kolonne met den 1 Sept. naar Maastricht terug te doen keeren, daar er volstrekt geene noodzakelijkheid bestaat om haar in de gemeenten te handhaven. Het bataillon van het 6de regiment zal nog te Sittard blijven, uithoofde van den afstand zijner garnizoensplaats. Overigens is het een voordeel voor eene stad troepen te hebben, waarmede de ingezetenen in goede verstandhouding leven. Het geld dat de troepen in de stad uitgeven is voor de bevolking een klaarblijkelijk voordeel.

— Eergisteren werd te Amsterdam, omstreeks den middag, eene geweldige uitbarsting gehoord. Al spoedig vernam men, dat die veroorzaakt werd door het springen van een gedeelte der kruidfabrijk te Nieuwendam, aan de overzijde van het IJ. De dien ten gevolge ontstane brand is, omstreeks 2 ure, gelukkig gebluscht geworden. Voorloopig verneemt men, dat één persoon bij dat ongeval het leven heeft verloren en een ander is gekwetst.

— In de algemeene vergadering van het provinciaal Utrechtsche genootschap van kunsten en wetenschappen, van den 27 Junij ll., zijn, onder anderen, tot leden benoemd de heeren: Jhr. Mr. *D. T. Gevers van Endegeest*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; *A. D. Schinkel*, te 's Gravenhage; *D. Veegens*, griffier van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

— In deze residentie is aangekomen en aan het hôtel *de Gouden Leeuw* afgestapt, de Prof. *Paquet*, secretaris van Z. M. den Koning, voor de zaken van het Groot-Hertogdom Luxemburg.

— De dienst van den Electro-magnetischen telegraaf van den Hollandschen IJzeren Spoorweg, die, ten gevolge van het geheerscht hebbend zware onweder, in de vorige week zware schade had geleden, en ten gevolge waarvan die dienst toen werd gestaakt, is gisteren tusschen Amsterdam en 's Gravenhage hervat.

Buitenlandsche berigten.

Frankrijk. Volgens eene officiële opgave, bevatteden de nationale werkplaatsen van den 9 Maart tot den 30 April 99,400 personen, wier loon bedragen heeft 7,240,000 frs. Van den 23 Mei tot den 23 Junij bedroeg de bevolking 117,310, welke aan de schatkist gekost heeft 4,150,000 frs. Buitendien hebben de vrouwelijke werklieden gekost 170,000 frs. Al hetwelk met de liquidatie, na den 23 Junij, 1,084,987 frs., in het geheel bedraagt 14,174,907 frs.

— Het wordt al meer en meer waarschijnlijk, dat de opstandelingen naar Algerie zullen vervoerd worden. Zoo als men weet, was in het besluit van 27 Junij juist Algerie, om reden van voorzigtigheid, uitgezonderd. Sedert echter is men veel terug gekomen van deze bezorgdheid, daar de opstandelingen, die ongetwijfeld grootendeels uit gebrek tot hunnen misdadigen aanslag vervoerd zijn, nog wel, wanneer zij werk verkrijgen, in de kolonie Algiers nuttige leden der maatschappij kunnen worden. Reeds was het comité van justitie, dat zich eerst voor het behoud dezer uitzondering verklaard had, op de gronden van den heer *Mont*, voor de opheffing daarvan gezind, en is na het rapport van den heer *Dufaure*, namens het comité van kolonien, van gevoelen veranderd. Bovendien is de commissie, gepresideerd door den minister van marine, ook gezind voor het overbrengen naar Algerie, en eindelijk heeft zich de minister van oorlog insgelijks hiervoor verklaard.

— In de zitting der nationale vergadering van den 28, waren de discussiën over de aanvrage van den vertegenwoordiger *Lamennais*, ten einde men hem zou vervolgen, aan de orde van den dag. De heer *Lamennais* drong zelf in eene redevoering op het noodzakelijke hiervan aan, en zeide, dat men niet den *gérant* van het dagblad, waarin het door hem geschreven artikel geplaatst was, maar wel hem zelven, die zich als schrijver van het artikel erkende, moest vervolgen. De heer *Corne* verzette zich hiertegen, èn als vertegenwoordiger èn als procureur-generaal der republiek.

Na eenige verdere discussiën ging de vergadering tot de orde van den dag over. De president zeide vervolgens, dat de heer *Marrast* door ongesteldheid verhinderd werd het wets-ontwerp, betreffende de constitutie, voor te lezen, maar dat hij daarmede den heer *Woirhaye*, lid van het comité ter zamenstelling der constitutie, belast had. De heer *Woirhaye* beklom vervolgens de tribune en las het ontwerp voor.

De inleiding tot deze constitutie is als volgt:

1°. Na langdurige omwentelingen heeft Frankrijk zich als republiek geconstitueerd; hierbij heeft het zich ten doel gesteld, vooruitgang en beschaving in de wereld te bevorderen, eene meer en meer billijke verdeeling der lasten en baten der maatschappij te doen plaats vinden en de burgers, zonder nieuwe schokken, maar door de geleidelijke en voortdurende werking van instellingen en wetten, op te leiden tot een' hoogeren trap van zedelijkheid, kennis en welzijn. 2°. De fransche republiek is democratisch, één en ondeelbaar. 3°. Zij erkent regten en pligten, ouder en verhevener dan de stellige wetten en onafhankelijk daarvan. 4°. Hare leerstellingen zijn *vrijheid, gelijkheid en broederschap.* 5°. Zij eerbiedigt de vreemde nationaliteiten, zoo als zij de hare zal doen eerbiedigen; zij onderneemt geenen oorlog om veroveringen te maken, en keert nimmer hare kracht tegen de vrijheid van eenig volk. 6°. De republiek voert het gebied over de burgers en verbindt zich jegens hen tot wederkeerige pligten. 7° De burger moet het vaderland beminnen, de republiek dienen, haar zelfs met gevaar zijns levens verdedigen en naar mate van zijn vermogen in de staatslasten dragen; hij behoort door arbeid een bestaan aan zich zelven en de zijnen te verzekeren en door bedachtzaamheid hulpmiddelen voor de toekomst te verkrijgen; hij moet tot het algemeene welzijn medewerken, door anderen broederlijk bij te staan; hij behoort de algemeene orde te bevorderen door inachtneming zoowel der zedelijke als der beschrevene wetten. 8°. De republiek moet den burger beschermen in zijnen persoon, zijne familie, zijn' godsdienst, zijn' eigendom, zijnen arbeid en het voor allen onontbeerlijke onderwijs binnen ieders bereik brengen; zij is verpligt, behoeftige burgers bij te staan, hetzij door hun arbeid te geven, die aan de hulpbronnen van den Staat geëvenredigd is, hetzij door, bij ontstentenis van familie, bestaan-middelen te verschaffen aan hen, die buiten staat zijn te arbeiden.

De voornaamste artikelen der constitutie luiden als volgt: Art. 1. De Souvereiniteit bestaat bij het geheele Fransche volk. Art. 12. De confiscatie der goederen kan niet weder ingevoerd worden. Art. 14. bepaalt, dat er slechts ééne wetgevende kamer zal zijn. Art. 26. Kiezers en verkiesbaar zijn alle Fransche burgers, 25 jaren oud. Art. 29. De nationale vergadering is voor den tijd van drie jaren gekozen; zij is permanent, maar kan hare zittingen niet verlengen. Art 31. De wet zal de onbevoegdheden en de incomptabiliteiten bepalen. Art. 41. Het Fransche volk zal de uitvoerende magt opdragen aan eenen burger, die den titel van president zal voeren en door het algemeene stemregt zal verkozen worden. Art. 45. Indien geen der candidaten tot het presidentschap de volstrekte meerderheid verkreeg, zou de nationale vergadering een van vijf candidaten verkiezen, die de meeste stemmen op zich vereenigd hebben. Art. 46. Het hoofd van het uitvoerend bewind beschikt over de gewapende magt, maar zal nimmer daarover in persoon het bevel kunnen voeren. Art. 59. Het traktement van den president der republiek zal 600,000 franken jaars bedragen. Art. 60. De president der republiek zal Frankrijk zonder voorafgaande magtiging niet mogen verlaten.

Art. 61. Hij benoemt de ministers en geeft hun ontslag. Art. 67. Door de nationale vergadering zal een vice-president der republiek benoemd worden, die den president bij ongesteldheid, enz., zal kunnen vervangen. Art. 69. Er zal een staatsraad zijn, waarbij de vice-president der republiek regtens het voorzitterschap zal bekleeden. Art. 106. De militaire remplacering is verboden. Art. 111. Bij eene wet zal bepaald worden, wanneer men eene stad in staat van beleg zal kunnen verklaren. Art. 112. Het legioen van eer wordt behouden. Art. 113. Het grondgebied van Algerie is met Frankrijk vereenigd.

De transitoire bepalingen van dit ontwerp behelzen, dat alle wetten, welke niet met de tegenwoordige constitutie strijden, van kracht zullen blijven; dat er onmiddellijk na de proclamatie der constitutie, tot de verkiezing van eenen president der republiek zal worden overgegaan, alsmede, dat de bepalingen der constitutie slechts van kracht zullen zijn, nadat een president der republiek zal verkozen zijn.

Gedurende de lezing van het ontwerp van constitutie werd de lezer verscheidene malen geïnterpelleerd, vooreerst over het cijfer van 600,000 franken, als traktement van de president der republiek; deze som kwam eenigen te laag voor; eene andere bedenking betrof de opheffing der remplacering bij den krijgsdienst. Op de lezing volgde eene hevige agitatie, vooral toen de spreker het artikel las, waarbij bepaald wordt, dat de bepalingen der constitutie eerst na de verkiezing van een' president der republiek kracht van wet zullen erlangen. Overigens zal die verkiezing onmiddellijk na de aanneming der constitutie geschieden. Maandag zullen de beraadslagingen aanvangen.

— De censuur op de dagbladen wordt steeds strenger. Men wil, die ook uitstrekken tot die bladen, welke niet dan eene uiterste gematigde oppositie voeren, zoo als de *Constitutionnel* en andere. Dat blad volgt thans het voorbeeld van de *Presse* en geeft geen redenerend artikel. Men zegt, dat eenige dagbladen zich in eene andere stad, welke niet in staat van beleg verkeert, zullen verplaatsen.

Groot-Britannië. — In het hoogerhuis is de wet nopens de suikerregten ten derden male gelezen.

In het lagerhuis is nu ook voor goed doorgegaan de voordragt tot regeling van de diplomatieke betrekkingen met het hof van Rome. Er is voorts beraadslaagd over de leening van 2 millioen. De heer *Hume* verzette zich daartegen, daar men aldus, in een tijd van vrede de staatsschuld met 60 of 70,000 p. st. rente 's jaars verhoogde; dit achtte hij onstaatkundig. Hij sloeg verschillende bezuinigingen voor, welke de kanselier van de schatkamer echter strijdig met de veiligheid en de belangen des lands oordeelde. Men moest komen òf tot eene vermeerdering van lasten; òf tot eene vermindering van uitgaven; òf tot een maatregel als de thans voorgeslagene, die in de tegenwoordige omstandigheden het verkieselijkst was.

De heer *Cobden* bestreed het stelsel van leeningen, en bepleitte altijd de ontwapening.

Lord *J. Russell* verdedigde den voorgeslagen maatregel, en herinnerde dat, mogt de inkomsten-belasting al vermeerderd zijn, wel voor tien millioen aan andere belastingen zijn weggevallen. Hij weersprak voorts de mogelijkheid voor alsnog om vermindering in de wapening te maken, en verdedigde het besluit, deswege in het voorjaar genomen. Uit het jongst voorgevallene te Parijs, bleek toch, dat in het voorjaar in Frankrijk wel degelijk aan een aanval tegen Belgie gedacht werd, en een oorlog in Belgie zou eenen algemeenen krijg in Europa ontstoken hebben.

Ten slotte is de voordragt met 66 tegen 45 stemmen aangenomen.

De *Times* erkent dat de belastingen hier te lande hoog, ja hooger dan ergens elders per hoofd zijn; doch meent, dat men daarom niet ligt tot de hooge regten moet terugkeeren, welke men zoo even verlaten heeft. Het blad raadt alle slechts mogelijke bezuiniging aan, doch wil daarom toch in de landsdienst geene karigheid zien; het wijt daaraan het verval van de aloude welvaart in Italie en Nederland. Bovenal mag Engeland, op een oogenblik, dat het als scheidsregter tusschen zoo vele partijen en Staten wordt ingeroepen, zich de middelen niet benemen, om hierin met waardigheid en klem op te treden. Het blad waarschuwt ook, om dit jaar niet zoo vele millioenen aan Ierland te schenken als in de vorige jaren; de handel is nog verzwakt; de staatkundige gezigteinder, steeds beneveld; het moet zijne krachten dus eenigzins besparen.

Men verwacht de sluiting van de parlements-zitting tegen den 5 September.

— *Louis Blanc* is thans te Dover aangekomen. Zoo bevindt zich de constitutionele monarchij van 1830 en het voorloopig bewind van 1848 als 't ware vereenigd in het oord van ballingschap. «De dynastieke droom van de Tuilerien, zegt de *Times*, en de nog koortsachtiger beweging en de meer voorbijgaande hersenschim van het Luxembourg zijn voorbijgevloden. Zij behooren tot de geschiedenis, en noch *Lodewijk Philips* noch *Louis Blanc*, hebben ons eene oplossing van het maatschappelijk raadsel gegeven, of eene sleutel voor de toekomst. Frankrijk blijft wat het was, een onderwerp van bespiegeling, *een groot misschien.* De orleanistische dynasty is voorbij, de voorloopige regering is voorbij; generaal *Cavaignac* en krijgsgeweld blijft over. Wat nu?»

Het blad weidt uit over den franschen aard, om gevallen grootheid of magt spoedig te vergeten en wil wel geene vergelijking tusschen den monarch toelaten, die achttien jaren lang den vrede van Europa heeft behouden, en den man, die zes maanden lang het staatstooneel met zijne vernielende ontwerpen heeft vervuld, ofschoon de *Times* hulde doet aan zijne letterkundige bekwaamheden. Zijne vlugt heeft intusschen gen. *Cavaignac* waarschijnlijk eene groote moeijelijkheid bespaard.

— De tijdingen nopens den aardappeloogst in Ierland luiden iets gunstiger; terugkeer van drooger weder heeft voordeelig gewerkt.

— Het *Mining Journal* behelst eene breedvoerige briefwisseling uit Zuid-Australië, nopens de verschillende mijncompagnien, die in deze kolonie werkzaam zijn. Omtrent de Burra Burra-mijn meldt men dat zij voortdurend ertsen van de rijkste hoedanigheid in bijkans ongeloofelijke hoeveelheid oplevert.»

In Decan heeft men op eene uitgestrektheid van 15 of 20 mijlen uitmuntenden lithographischen steen ontdekt; men hoopt hiervan voor het onderwijs der inboorlingen goede vruchten te trekken.

— De tijdingen uit Britsch-Indie luiden nog niet gunstig wat den handel aangaat; geld was echter ruim. De berigten van het oorlogstooneel zijn zeer gunstig; de dappere luitenant *Edwardes* en de getrouwe bondgenoot van Bhawulpore hebben eene aanmerkelijke overwinning behaald, waardoor de opstand op de grenzen van Lahore is gestuit.

Belgie. — Den 31 Augustus, des namiddags ten half zes ure, is te Antwerpen vonnis geveld over de beschuldigden, ter zake van het gebeurde bij Risquons-Tout. 15 hunner werden in vrijheid gesteld, waarna het hof zich op nieuw verwijderde, en, bij zijne terugkomst, het doodvonnis uitsprak over 17 anderen, waaronder zich *Tedesco*, de advocaat *Spilthoorn*, generaal *Mellinet*, enz. bevonden. Toen de president der jury de woorden sprak: *veroordeelt tot de straffe des doods*, hieven de veroordeelden eenparig den kreet aan: *Leve de republiek!*

LAATSTE BERIGTEN.

Pruissen. — Berlijn, 30 Augustus. Het volgende werd gisteren door den minister van koophandel ter onzer beurze bekend gemaakt:

«Met vreugde geef ik aan den koophandel te kennen, dat het gelukt is een' *wapenstilstand van zeven maanden met Denemarken te sluiten*, en dat men mag hopen op de koninklijke ratificatie der overeenkomsten daaromtrent aangegaan. Dientengevolge kan men niet alleen verwachten, dat de aangehoudene schepen binnen kort zullen vrijgelaten worden, maar ook dat een volkomen vrij verkeer ook weder zal geopend worden.»

— Men schrijft uit Wismar, van den 28sten Augustus, dat op dien dag, des voormiddags ten half ure, de noordsche stoomboot *Nordcap* den pruissischen generaal *v. Below*, met zijn adjudant en een geheimschrijver, van het pruissische ministerie van oorlog heeft aangebragt. Volgens vermoeden van het gevolg des generaals, zou men het nu voor zeker kunnen houden, dat er een' wapenstilstand met Denemarken zal gesloten worden, en dat aanstaande Zondag, den 3 September, de blokkade van alle duitsche havens zal opgeheven worden, indien de ratificatie van den koning van Pruissen nog bij tijds volgt. Men zegt ook, dat gelijktijdig de schepen, die in Kopenhagen liggen, met hunne ladingen in vrijheid zullen gesteld worden. De gevolmagtigden zullen den 31 Aug. in Lubeck bij elkaêr komen, en de generaal *Below* heeft reeds de plaats der bijeenkomst bepaald. De verwezenlijking van deze heugelijke tijdingen wordt met gespannen verwachting te gemoet gezien.

De berigten uit Hamburg van 29 Augustus luiden, dat eene rondgaande nota van den Zweedschen minister van buitenlandsche zaken uit Malmo van 25 Augustus, aan de Zweedsche zaakgelastigden in het buitenland, met genoegen kan meêdeelen dat de wapenstilstand tusschen Duitschland en Denemarken zoo goed als gesloten is, en de hoop te kennen geeft, dat die zaak zeer spoedig haar volkomen beslag zal erlangen.

Te 's Gravenhage, bij GEBROEDERS BELINFANTE.